

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Støyproblematikk og litt om lokal luftkvalitet

Forurensningskonferansen 2016

Bjørn Wattne Østerhus

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Forurensningskonferansen 18. februar
2016 - Vigeland Hovedgård

Typiske problemer

- Gammel støykilde, ny bebyggelse
- Ny støykilde, gammel bebyggelse
- Økt trafikk, endret trafikkmønster på eksisterende vei
- Anleggsarbeid
- Midlertidig utvidet driftstid
- Naturlig hindring/støyskjerm fjernes
- Underholdning
- Nye beboere
- Nå er det nok!

Regelverk

- Plan- og bygningsloven (T-1442/2012)
- Forurensningsloven (unntak: forurensningsforskriften kapittel 5)
- Folkehelseloven m/forskrift om miljørettet helsevern
- Produktkontrollloven
- Vegloven (byggegrenser)
- Vegtrafikkloven m/kjøretøyforskriften
- Jernbaneloven m/forskrifter
- Luftfartsloven m/forskrifter
- Energiloven (vindmøller, trafostasjoner)
- Lov om motorferdsel i utmark og lov om fritids- og småbåter

Myndigheter

- Kommunen
 - Støy i arealplaner (T-1442), TEK
 - Folkehelselovgivning
 - Anleggseier, eksempelvis kommunale veier
- Fylkesmannen
 - Innsigelse ved grove brudd på T-1442
 - Forurensningsforskriften kapittel 5
 - fylkeslegen
- Miljødirektoratet
 - Utvikle regelverk, formidle kunnskap, klagesaker
- Andre...

Støykilder og tilhørende regelverk

Du er her: [Miljødirektoratet - Forside](#) / [Tjenester og verktøy](#) / [Veileder](#) / [Veiviser til støyregelverket](#) / [Støykilde](#)

MILJØDIREKTORATET -
FORSIDE

Tjenester og verktøy

Veileder

Veiviser til støyregelverket

Støykilde

Sakstype

Støykilde

- [Bygg og anlegg](#)
- [Båttrafikk og fritidsfartøy](#)
- [Flyplass](#)
- [Havner og terminaler](#)
- [Industri og næringsvirksomhet](#)
- [Jernbane](#)
- [Kraftledninger](#)
- [Landbruksvirksomhet](#)
- [Leketøy](#)
- [Motorferdsel i utmark og vassdrag](#)
- [Motorsportbaner](#)
- [Område/anlegg for idrett og fritidsaktiviteter](#)
- [Produkter](#)
- [Serveringssteder](#)
- [Skytebaner](#)
- [Støy fra naboer](#)
- [Tekniske installasjoner](#)
- [Transformatorer](#)
- [Underholdning](#)
- [Vegtrafikk](#)
- [Vindmøller](#)

Vegtrafikk som støykilde

- Støy fra eksisterende veg
 - Forurensningsforskriftens kapittel 5 om støy. Tiltaksgrense for innendørs støy på 42 dB (gjennomsnitt over døgnet). Ikke krav til utendørs støy.
- Støy ved etablering av ny veg eller endringer på eksisterende veg
 - T-1442/2012 gjelder ved etablering av ny veg eller utbedring av eksisterende veg. Rene miljøtiltak og gang-/sykkelvegtiltak kan gjennomføres uten krav om avbøtende tiltak.
- Ny bebyggelse langs veg
 - I støyutsatte områder: T-1442. anbefalte grenseverdier som for ny veg.
 - I tillegg gjelder innendørs støykrav gitt i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven med tilhørende Norsk Standard NS 8175 klasse C: 30 dB i gjennomsnitt over døgnet og maksimalnivå LAFmax 45 dB om natten.
 - Når det er kartlagt støysoner rundt vegen, gjelder arealbruksbestemmelser for gul og rød sone.

Støysoner og planbestemmelser i kommuneplan

- Kommuneplan: synliggjøre (plankartet, temakart, egen tematisk kommunedelplan) alle støysonekart med rød og gul sone som de har mottatt fra aktuelle anleggseiere.
- Kommunen bør vedta bestemmelser om støy, gi retningslinjer og stille krav om detaljplan ved utbygging.
- Kommunen bør også ta stilling til verdifulle stille områder som grønn sone, konsentrert utbygging i kollektivknutepunkter/fortettingsområder.

Reguleringsplan for ny bebyggelse

- T-1442 har anbefalte utendørs støygrenser for boliger, fritidsboliger, sykehus/pleieinstitusjoner, skoler og barnehager. Grensene er forskjellige avhengig av hvilken type kilde som lager støyen.
- Anleggseier (eier av støykilden) bør lage støykart med rød og gul støysone rundt anlegget. For disse sonene er det gitt retningslinjer for anbefalt arealbruk.
- Retningslinjen er ikke i seg selv juridisk bindende, men kommunen kan vedta juridisk bindende støygrenser ved å nedfelle disse i reguleringsbestemmelser i planen.
- Krav til innendørs støy er nedfelt teknisk forskrift til plan- og bygningsloven, med tilhørende standard NS 8175.

Byggesak

- Ny bebyggelse: krav til innendørs støy i TEK gjelder. NS 8175 klasse C angir støygrenser som oppfyller kravene.
-): anbefalinger i T-1442 for utendørs støynivå skal praktiseres i byggesaker. Kommunen kan på denne bakgrunn kreve dokumentasjon og tiltak også i forhold til utendørs støy.

Hva kan innsigelser gå på?

- Fylkesmannen fremmer innsigelse til planforslaget fordi reguleringsplanen er i vesentlig grad i strid med nasjonal politikk samt i strid med kommunens egne kommuneplanbestemmelser for støy.
- Det er ikke gjennomført en støyfaglig vurdering for det planforslag som nå er sendt på høring, som dokumenterer hvordan støygrensene kan overholdes.
- Fylkesmannen går til innsigelse fordi planen ikke inneholder klare juridisk bindende støygrenser og andre støybestemmelser som skal oppfylles for boliger og barnehage. Planen henviser til at: ”støybestemmelsene og retningslinjene til kommuneplanens arealdel gjøres gjeldende for planområdet” (bestemmelse 1.0 a). Dette er etter vår mening for upresist.

Hva kan innsigelser gå på?

- Det er sannsynliggjort gjennom en grundig støyutredning, at flere leiligheter med tilhørende balkonger i bygg 1 vil få støy som overskrider kommunen sine kommuneplan-bestemmelser for støy og T-1442, dersom ikke avbøtende tiltak gjennomføres. Det er ikke utarbeidet reguleringsbestemmelser som sikrer at slike tiltak gjøres.
- Hovedmangelen i planen er at støy i anleggsfasen og bruksperioden for eksisterende boliger langs adkomstvegene og for de planlagte boenhetene, ikke er utredet tilfredsstillende. Når støydata mangler er heller ikke de foreslåtte avbøtende tiltakene dimensjonert og kvalitetssikret om de vil være tilstrekkelig for å overholde støygrenser. Planens bestemmelser om støy er i prinsippet gode, men de henviser til at tiltak skal utføres i hht en støyrapport som altså har mangler.

Støyklager på eksisterende virksomhet

- Veg: forurensningsforskriften kapittel 5, FM. En del anlegg kan ha støykrav gjennom reguleringsplan.
- Industribedrifter kan ha tillatelse fra FM/Miljødirektoratet.
- Skytebaner og motorsportbaner kan ha tillatelse fra FM, men ofte kun krav gitt i reguleringsplan.
- For vindmøller inngår vanligvis støygrenser i konsesjon fra NVE.
- Byggtekniske installasjoner omfattes av støykrav i TEK ved kommunen.
- Folkehelseloven omfatter støy som kan ha innvirkning på helsen: Kommunelege/bydelsoverlege er ansvarlig myndighet.

Etablering av ny støyende virksomhet

- Som for reguleringsplan for ny bebyggelse +
 - For en del typer kilder kan det også være aktuelt å kreve tillatelse (konsesjon) etter forurensningsloven. I de fleste tilfeller er det Fylkesmannens miljøvern avdeling som er myndighet her.
 - Forurensning fra transport (vegtrafikk, jernbane, flytrafikk, havner) er unntatt fra forurensningsloven, og kan ikke konsesjonsbehandles.

Støy fra underholdning

- Store utekonserter kan gi betydelig støynivå, og sjenanse/søvnforstyrrelse i flere kilometers avstand.
- Eksempelvis kan tivoli omfatte bruk av høyttaler og støyende teknisk utstyr (store strømaggregater, mv.).
- Det er ikke gitt egne forskrifter eller retningslinjer for utendørs underholdning.
- Støy fra konserter og enkeltarrangementer kan reguleres gjennom bruk av folkehelseloven. For eksempel har helsetjenesten i Oslo kommune vedtatt en retningslinje.

Lokal luftkvalitet - kommuneundersøkelse

- Luftforurensning påvirker lungene, hjertet og blodsystemet.
- Flere norske byer bryter med grenseverdiene for helseskadelig svevestøv (PM_{10}) og NO_2 .
- 1 700 dør for tidlig i Norge.
- Ingen byer på Agder har brutt regelverket.
- Kristiansand måler.
- Industriområder er interessant.

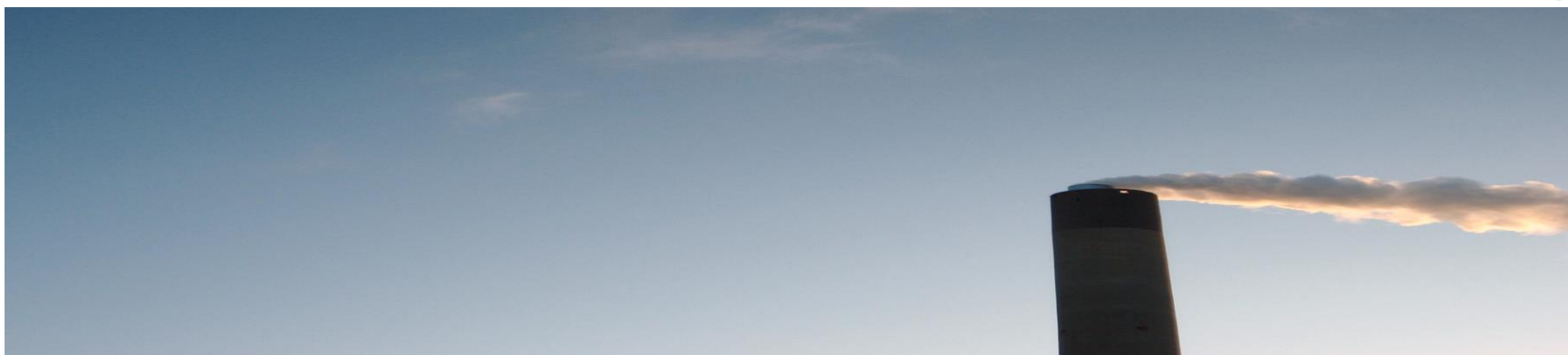
- Forurensningsforskriften kapittel 7 skal fremme helse, trivsel og beskytte og gjelder utendørs.

Lokal luftkvalitet - kommuneundersøkelse

- Kommunen er forurensningsmyndighet og:
 - har hovedansvar for å gjennomføre plikter
 - kan pålegge anleggseier å utføre plikter/gjennomføre tiltak
- Forurenser/anleggseier har et selvstendig ansvar for å gjennomføre tiltak ved brudd på grenseverdiene og å følge opp plikter.

Lokal luftkvalitet - kommuneundersøkelse

- Hva er pliktene?
 - Ha generell oversikt over forurensningssituasjonen
 - Gjennomføre målinger
 - Kvalitetssikring av måledata og rapportering
 - Utarbeide tiltaksutredning
 - Sørge for oppdatert informasjon om luftkvalitet for allmennheten
- Kommuneundersøkelse i tre kommuner innen utløpet av august.
- Mål for tilsynet
 - dokumentere tilstand
 - innspill til endringsbehov forurensningsforskrift kap 5 om lokal luftkvalitet